

ZONE

NYT

16. årgang – April 2003 – Nr. 30

ZR's Tønde-Ford kranvogne

Til sidste nummer havde jeg lavet en artikel om ZR's Tønde-Ford kranvogne. Om vogn 104 skrev jeg, at vi ikke havde billeder af den i Næstved, men det passede ikke, se bare dette foto fra 1950.

Til artiklen ledte jeg efter et farvefoto af en Tønde-Ford, og jeg er derfor glad for, at jeg på forsiden af dette nummer blandt andre flotte Zone-vogne kan vise Rønnes Tønde-Ford fotograferet 1955 af journalist Jørgen Hofman-Bang. Billedet tjener samtidig til introduktion af interviewet med Karl Aage Grønbech længere inde i bladet. Men hvad jeg også havde glemt var, at vi i museet har en tegning af Randers' udgave af Tønde-forden, sandsynligvis lavet efter det fotografi, vi i sidste nummer bragte på side 17. Tegningen er et udkast til en mærkat, der aldrig blev produceret. Poul Jensen, søn af direktør Christian Jensen i Randers, har reageret på historien om Randers' og Vejles Tønde-Forder. Han forklarer, at det flotte, men ikke særligt velegnede kranvognschassis, som ses på side 17 øverst (i sidste nummer altså), blev afmonteret og hensat hos Jydsk Karosserifabrik i Søren Møllersgade i Randers, hvor det stod i flere år, indtil det blev solgt til ZR, som monterede det på den Tønde-Ford, der ses side 17 nederst. Poul Jensen gør opmærksom på, hvad jeg har overset, at kranvognen på det øverste foto side 17 er tvillingemonteret, mens Vejle-kranvognen er enkelt-monteret.

Christian Jensen byggede herefter vognen om til entreprenørlastvogn og på billedet side 18 er den netop i gang med en sådan opgave. Eftersom førerhuset var sammenbygget med kranvognskarosseriet, måtte der bygges helt nyt førerhus, og i denne forbindelse blev den to-delte forrude lavet om til én stor forrude. Kranvognen på side 17 øverst og på side 18 er således samme vogn. Vognen må senere have fået kran monteret igen, idet den senere stationeres i Rønde som kranvogn. Til efterlysningen af personer side 18 oplyser Poul Jensen, at det til venstre stående er Erik Vistoft og til højre stående Henry Kristiansen. Siddende på forskærmen er det Oluf Pedersen.

Formanden har ordet

Uffe Mortensen.

Fantastisk modtagelse i Helsingør

Lørdag den 25. januar 2003 holdt vi grundstensnedlæggelse på det nye Zone-byggeri på Danmarks Tekniske Museum i Helsingør. Til lejligheden havde Helsingørs borgmester Per Tærsebøl og Falcks områdeleder Henning Schreiber stillet sig til rådighed for sammen med undertegnede at underskrive et dokument, der bekræftede grundstensnedlæggelsen. Dokumentet blev i en Zone-kasse indmuret i væggen.

Det enestående var vel ikke i sig selv denne mere symbolske handling, men derimod den store modtagelse der blev os til del. I ugen op til grundstensnedlæggelsen havde de lokale aviser ryddet forsiderne for at fortælle om arrangementet, hvilket gav stor søgning fra publikum. Men hertil kom, at både Helsingørs lokale beredskab, Falck, Lufthavnsbrandvæsnet i Kastrup og Falck-Museets Venner var mødt frem for at gøre dagen festlig. Teknisk Museum anslår, at der var 300 mennesker i anledning af arrangementet.

Det er en opbakning der forpligter, og vi vil i museumsforeningen gøre vort yderste for at leve op til den.

Uffe Mortensen (UM)

Arbejdet med at producere bladet er som alt andet arbejde i Zone-Redningskorpsets Venner frivilligt og ulønnet. Redaktøren modtager meget gerne indlæg og fotos fra læserne, men forbeholder sig ret til at ændre/redigere i modtaget tekst. Fremsendelse af sådant materiale tages som udtryk for, at det kan benyttes uden vederlag. "Zonen", "Zone-Redningskorpset" og "ZR" betyder det samme og anvendes vilkårligt. Alt tekst er skrevet af redaktøren, medmindre andet er anført.

ZONE NYT
udgives af
Zone-Redningskorpsets
Venner
c/o Leo Jensen
Rugvænget 104 . 2980 Kokkedal
tlf. 49 18 05 06

Medlemsskab:
Kr. 150 årligt ved
betaling til giro 3 58 86 29

Redaktion:
Frederik Madsen
Skyttsensvej 2 . 4300 Holbæk
tlf. 40 43 02 50

Oplag:
500 eksemplarer

Tryk:
Holbæk Eksprestrykkeri

Eftertryk tilladt
med kildeangivelse

Indhold:

Nyt fra museet
side 4-5

**Indkaldelse
til generalforsamling**
side 5

Reaktioner fra læserne
side 6-7

Nye efterlysninger
side 8-9

Aviserne skriver
side 10-11

**Interview med
Karl Aage Grønbech**
side 12-16

Sophus Falck i Eskildstrup
side 17-18

**Grundstensnedlæggelse,
Zonfolk på Fyn, vogn 714**
side 19

Nyt fra museet og nyt om ZR

Mindeord om Niels Sørensen

Det var med stor sorg, vi i bestyrelsen modtog underretning om, at vores tidligere redaktør af ZONE-NYT og bestyrelsesmedlem Niels Sørensen var afgået ved døden kort før jul. Niels kom ind i bestyrelsen i 1996 og var straks en meget aktiv deltager i arbejdet. Han deltog således ofte i arrangementer, filmoptagelser og kørsel, og varetog også redaktionen af bladet. På sidste generalforsamling ønskede Niels ikke genvalg, hvad vi alle beklagede. Æret være hans minde. (UM)

Ændringer i bestyrelsen

Et af vore nyvalgte bestyrelsesmedlemmer, Steen Taber Rasmussen, har valgt at nedlægge sit mandat. På bestyrelsens vegne takker jeg Steen for hans aktive og engagerede indsats, ikke mindst i forbindelse med at være debatskabende på vore bestyrelsesmøder. Steen har meddelt, at han gerne fortsætter med forskellige opgaver som frivillig. Vi har herved siden generalforsamlingen desværre måttet tage afsked med to bestyrelsesmedlemmer i utide og vi efterlyser som

sådan friske folk, der har lyst til at præge arbejdet i foreningen. Bestyrelsen har iøvrigt konstitueret sig med Frederik Madsen som næstformand. (UM)

Nye genstande

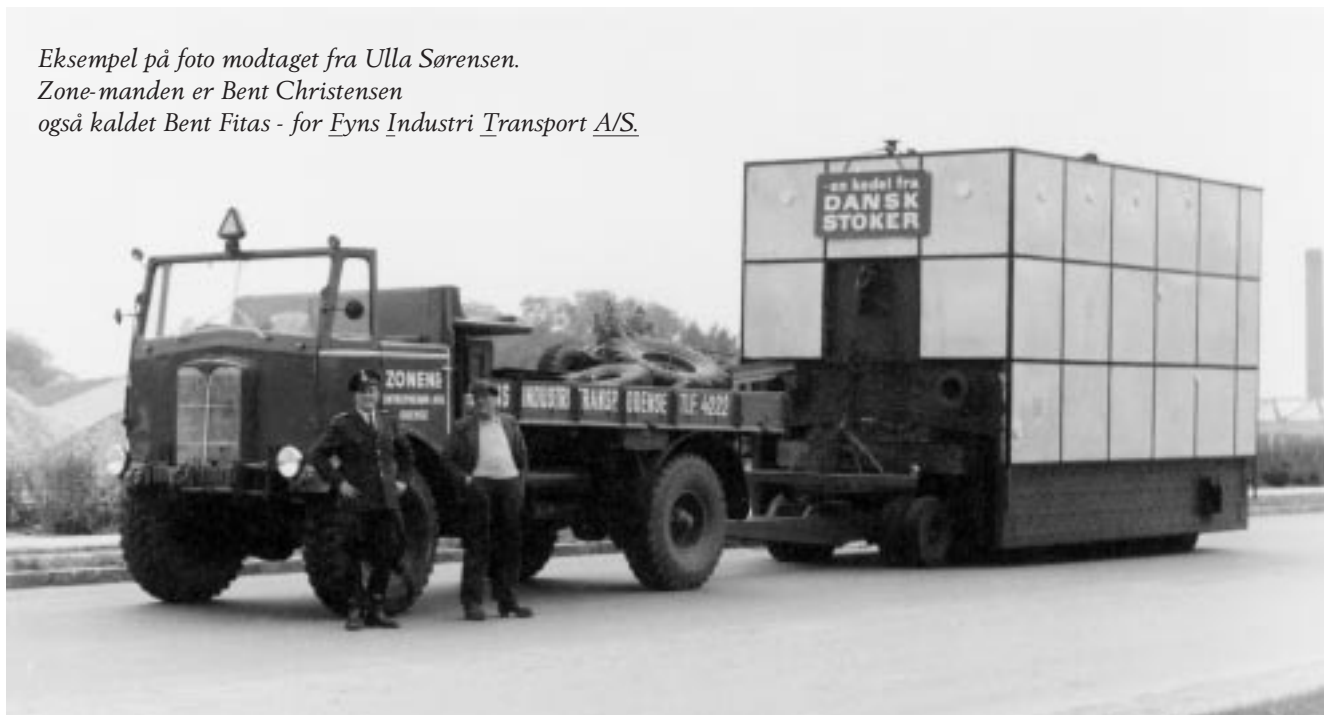
Det nær sagt vælter fortsat ind med nye genstande, ikke mindst i form af foto-samlinger. Oluf Pedersen, Randers, har således afleveret en meget betydelig samling af fotos og avisudklip fra sin tid i Randers fra 1938 og frem til sammenslutningen i 1963. Vi vil senere bringe et antal billeder fra denne samling. Ulla Sørensen i Odense, enke efter Svend Sørensen, har afleveret en meget betydelig samling fotos af entreprenøropgaver udført af ZR's Entreprenøraftdeling i Odense, der også bar navnet "Fyns Industritransport". Billedet herunder er blot et eksempel fra denne sjældne samling. Ketty Lykke Jensen, lokalhistoriker på Falster, har formidlet en billedsamling fra Nykøbing F. Viggo "Betjent" Hansen har sendt en beretning med oplevelser fra ZR, som senere vil blive bragt i bladet, og endelig

har Arne Suhr afleveret en række dokumenter fra hans far Marnefried Suhrs arkiver. Se mere herom på de følgende sider. Og jeg ved, at der er mere på vej fra andre givere.

Status på overflytning til Helsingør

Museets samlinger er nu efter en langvaring sagsbehandling i Civilretsdirektoratet, definitivt overgået til Danmarks Tekniske Museum i Helsingør. Den fysiske overdragelse har dog endnu ikke fundet sted, idet alle genstande først flyttes fra Holbæk i løbet af året. Ventetiden bruger tidligere bestyrelsesformand Jørgen Olsen og jeg på at IT-registrere alle vore genstande. Foreløbig er 2.037 genstande registreret, og inden vi er færdige, når vi nok op på det dobbelte antal.... Myndighederne har givet grønt lys til projektet og bestyrelsen har godkendt budgettet, der herefter er sat i gang. Mens dette blad trykkes og udsendes, er byggeriet i fuld gang. Frivillige må fortsat gerne melde sig til formanden på 49 20 23 01.

*Eksempel på foto modtaget fra Ulla Sørensen.
Zone-manden er Bent Christensen
også kaldet Bent Fitas - for Fyns Industri Transport A/S.*

Museets vartegn nedtaget

Standeren foran museet i Holbæk blev i december 2002 nedtaget symbolsk for at markere museets lukning. Tak for indsatsen til Jørn Hoffmann, der som efterkommer af Ejner Hoffmann Birkerød, fortsat kører med kranvogn...

TIL SALG

Der var engang vi regnede med, at museet skulle vokse sig stort med rekonstruerede køretøjer, og derfor købte vi ind af lastbiler og kraner m.v. hvad vi kunne finde rundt omkring. I alt havde vi fire veteranlastbiler på lager. En er solgt, og en har Teknisk Museum taget imod.

Vi har herefter til salg:

1 stk. Opel Blitz varevogn 1963, defekt motor men ellers god stand, synet 1981, kr. 7.500,
1 stk. Thames Trader lastbil model NC ca. 1964, diesel, kr. 5.000, samt en mængde kraner af forskellig slags, hvor bud modtages.

Henvendelse til
Frederik Madsen
40 43 02 50

Fhv. Zone-mand tegner frimærker

Fritz Knudsen, hvis far Rasmus Knudsen var ZR's stationsleder i Haarby på Fyn i en menneskealder, har tegnet frimærker med motiver af postbiler gennem tiderne. Frimærkeudgivelsen har været omtalt i mange aviser, og alle steder fra Fritz husket at fortælle om sin far, der var Zone-leder. Fritz har ikke selv været ansat ved ZR, men har dog ofte hjulpet sin far med kranvognen, som f.eks. her ved stock-car løbene på motorbanen ved Fangel.

Indkaldelse til generalforsamling lørdag 14. juni 2003

Velkommen til generalforsamling i Zone-Redningskorpsets Venner og til rejsegilde på Zone-byggeriet. Generalforsamlingen afholdes på Danmarks Tekniske Museum, Fabriksvej 25, Helsingør.

I forbindelse med generalforsamlingen vil der blive afholdt rejsegilde på byggeriet af Zone-stationen.

Generalforsamlingen afholdes **lørdag 14. juni 2003** med følgende program:

kl. 10.00 Ankomst

kl. 11.00 Generalforsamling med følgende dagsorden:

- 1) Valg af dirigent
- 2) Bestyrelsens beretning v. formanden
- 3) Regnskab
- 4) Budget og kontingent
- 5) Valg af bestyrelse
Følgende er på valg: Uffe Mortensen, John Hansen, Preben Kjær, Jens Johannessen, Georg Tegne-Hansen og Ivan Jørgensen
- 6) Valg af to medlemmer til bestyrelsen i Fonden Redningsteknisk Samling
- 7) Valg af revisorer
- 8) Indkomne forslag
- 9) Eventuelt

kl. ca. 12.30 Fælles spisning

kl. ca. 14.00 Kaffe og rejsegilde

Tilmelding: Alle medlemmer har naturligvis fri adgang til generalforsamlingen, men af hensyn til spisningen, der koster kr. 95,00, anmoder vi om, at man tilmelder sig til formanden Uffe Mortensen på 49 20 23 01. Buslinie 805 fra Helsingør mod Espergærde går lige til døren.

Reaktioner fra læserne

Efterlysninger og artiklerne i Zone-Nyt nr. 29 har givet rigtig mange reaktioner - og tusind tak for det. Redaktionen modtager altid gerne kommentarer, historier samt ris og ros.

Efterlysning af redde- re fra Amager side 5

Bo Marthin ringer og fortæller, at han er født 1947 og kom på Amager-stationen fra han var syv år og kørte med på kranvogn. 10. november 1961 blev han ansat som bud på Hellerup, hvor han afløste Dan Lindehammer. Han kom hurtigt til vagten for at bistå Preben Muggelbauer med rapportskrivning, og i dag er han vagtmester på Falck i Smørum. De tre sidste redde-
re på billedet side 5 er fra venstre Bent Christensen, der senere kom til Birkerød. Bo Marthin er i tvivl, om han var i ZR. Den næste (med kasket) mener Bo Marthin er Jørgen Jensen, bror til John Jensen. Den sidste er Mogens Frandsen. Han kom fra ZR på Lolland-Falster og vendte tilbage til Nykøbing F. Samme oplysning har Dan Lindehammer givet. Vedrørende bil-
ledet side 2 med Kaj Hansen og Jørgen Plykker har Bo Marthin iøvrigt oplyst, at Kaj Hansen har Falck-uni-
form på fordi han fratrådte ved ZR, kom til Falck på Amager Strandvej og derfra tilbage til Ulrich Birchs Allé.

Efterlysning af deltagere i Zone-festen side 10

Claus Bille har oplyst, at det er hans mor Inger Marie Hansen på motiv 5607. Hans mor arbejdede på kontoret på Platanvej, hvor hun mødte Niels Jørgen Bille. De blev gift og hun fratrådte. De fik to sønner. Hun var født 1922 og døde 46 år gammel. Niels Jørgen Bille døde også 46 år gammel. Han kom fra Eskildstrup og begyndte ved ZR på Platanvej som 16 årig, hvor han arbejdede om dagen og læste om aftenen. Hele hans liv var ZR. Eftersom begge forældre døde tidligt, fik de to sønner hjælp af Wiboltt til deres opvækst.

Efterlysning af to redde- re fra Hellerup side 10

Bo Marthin har oplyst, at det er Hans Nielsen med kasket tv. Han var ansat på Caltex-tanken. Da den kom ind under ZR, blev han ansat. Han kom senere til Haderslev. Den anden Hellerup-redder mener Bo er Per Hansen. Hans kone var på kontoret i Hellerup, men han husker ikke hendes

navn. Per Hansen kom til Gladsaxe. Bo Marthin er i tvivl om han var i ZR. Han behøver ikke være fra ZR for at have Zone-uniform på, hvis han er ansat lige efter sammenslutningen, jf. også historien om Jørgen Plykker på side 2 i samme blad.

Efterlysning af redde- re i Cecil- reklame side 11

Erik Tychsens, Sønderborg, ringer, at det helt sikkert er Svend Aage Jensen til højre. Svend Aage Jensen var en kort periode ansat på Platanvej som dykker, men søgte til Sønderjylland og endte hos Falck, hvor han senere blev stationsleder. (Se Zone-Rednings-korpset i Danmark side 138). Et opkald til Svend Aage Jensen bekræfter Erik Tychsens oplysning.

Svend Aage Jensen kan desuden oplyse, at det er Otto Baatz i midten på Cecilreklamen. Til venstre Flemming som kom fra USA og blev chauffør ved den amerikanske ambassade. Efternavn husker Svend Aage Jensen ikke, men i databasen har vi en Flemming Hansen med øgenavn "Amerkaner Flemming". At det er samme Flemming bekræftes af Egon Salo, der skriver: *Hej Frederik. Jeg er 100% sikker på han hed Hansen til efternavn. Han boede i Lyrskovsgade hos sin mor og jeg besøgt ham flere gange i hjemmet.*

Svend Aage Jensen kunne i øvrigt oplyse, at fotoet er taget mellem juni

1959 og april 1960 hvor Svend Aage Jensen var på Platanvej. De tre redde-re fik hver en karton Cecil som tak.

Marius Vestergaard Frederiksen skriver:

Kære Frederik Madsen. Først et stort tillykke med det meget flotte Zone-Nyt blad. Du antyder i bladet, at der forekommer kritisk snak i forbindelse med din nye stilling hos Falck. Jeg synes derimod, at alle med tilknytning til Zonen, bør være stolte og beærede over at Falck har valgt en stor kapacitet fra Zone-Museet til at få bragt Falcks historie op på samme niveau som Zonen. Men jeg skriver hovedsageligt for at oplyse at min 70 års fødselsdag først forekommer til næste år eller mere præcist den 30. november 2003 og ikke i år som annonceret i det nye blad.

SVAR: Tak for de pæne ord.

Der står i bladet, at datoen angår 2003, men det ændrer ikke ved, at man skal checke disse datoer, hvis man vil sende lykønskning m.v., for de kan være fejlbehæftede. F.eks. stod der i sidste blad, at Regin Pedersen fyldte 80. Men han er altså født 1919. Der er forøvrigt flere læsere, der har sendt e-mails, hvor det nye blad roses, f.eks. direktør Jens Breinegaard, Danmarks Tekniske Museum og Poul Christian Jensen fra Holstebro.

Reaktioner på liste over personer

Sammen med sidste nummer af bladet fulgte en liste over personer, som vi søgte nærmere oplysninger om. Dette førte til mange reaktioner, og vi kan desværre ikke nævne dem alle. En af dem der skrev til os var Bo Strøyberg. Han skrev: Lyngby 19. december 2002.... Jeg tror jeg kan hjælpe jer lidt på vej. Det drejer sig om Flyvetjenesten 1953. Så vidt jeg ved stod et antal tele-

grafister fra Statens Luftfartsvæsenes Flyveradiotjeneste, til rådighed for Flyvetjenesten, når der "manglede" telegrafister i flyene. Dengang var en telegrafist en del af besætningen.

Jeg mener at vide at der i et vist omfang var tale om officiel aftale. Året 1953 var året for den store oversvømmelseskatastrofe i Holland. Der blev bl.a. udøvet en betydelig hjælpeindsats fra dansk side. Navnene Gosh, E. Jørgensen, Lunding, Strand og S. Jacobsen, med det forbehold jeg må tage for manglende fornavn, alle personer som jeg har kendt under min ansættelse i Statens Luftfartsvæsen. Med venlig hilsen Bo Strøyberg.

Henvendelsen førte til, at Bo Strøyberg satte museet i forbindelse med den nævnte "Strand" og kort efter modtog museet følgende brev fra William Strand: Kastrup, den 8. januar 2003. Jo, det er sikkert mig: "Ukendt Strand". Flyveradiotjenesten i Statens Luftfartsvæsen (SLV) havde en - officiel, så vidt jeg ved - aftale med Zone-Redningskorpset om, at man altid havde 3 af SLV's radiotelegrafister uddannede med Flyvetelegrafistcertifikat og at disse stod til rådighed for flyvning med Zone-Redningskorpsets ambulancefly når behov opstod. ZR havde medio halvtredserne selv kun en telegrafist - og jeg mener at det bør være - "ukendt Nielsen" Egon Nielsen, som så vidt jeg husker omkom ved flyveulykken i Alperne, hvor von Jessen og Seierø var piloter. En af de første telegrafister, som fløj for ZR var Kai Bentzen, som bla. var telegrafist på flyvninger med Bemadotte. Han var til sin pensionering Luftfartsinspektør i Luftfartstilsynet. Han døde i 2001. Selv stod jeg til rådighed for ZR i perioden marts 1954 til marts 1959, hvor det ikke længere var nødvendigt at have telegrafist med.

Sammen med mig var afdøde Leif Jørn Larsen (som endte med at blive chef for Flyveradiotjenesten i Kastrup) og Bent Eskild Frederiksen, Snoghøj Alle 100, 2770 Kastrup, de sidste 3, som havde rådighedstjeneste for ZR på

skift en uge ad gangen. For dette fik vi det gigantiske beløb af kr. 75 om måneden og dertil kr. 15 pr. flyvetime, når vi blev kaldt ud. Før os havde Erik Jørgensen, som ved sin død i 1978 var chef for SLV's Lufthavnstjeneste og "ukendt Gosh" (ikke Gosh) bl.a. fløjet for ZR. Sidstnævnte var bl.a. med på den flyvning, hvor Hesdorf med en DH-89 måtte nødlande i Nordsjælland, grundet brændstofmangel. Det fik Poul Gosh til at sige: "aldrig mere", hvorefter han deponerede sit certifikat. Det var 3. gang han havde været med til en incidenthændelse. Han havde bla. også fløjet med DC3 for SAS i Tyskland. Om nogle af de resterende navne på listen har jeg et par kvalificerede gæt: Nummer 3 på listen, Ole Jørgensen, kunne måske være den Sterling luftkaptajn, Ole "Piv" Jørgensen, som forulykkede med et Sterling fly ved Dubai. Jeg er ikke bekendt med hans forhold til ZR's Flyvetjeneste. Han stammede fra Bornholm. F. Østergaard Nielsen kunne meget vel være chefmekanikeren hos ZR i Kastrup. Torben Junker fløj i slutningen af 50-erne som pilot for ZR og blev senere luftkaptajn i Sterling.

Der var i Flyveradiotjenesten en telegrafist ved navn H. Agerholm. Han blev senere NAVRO og senere pilot i SAS. Hans evt. tilknytning til ZR kendes ikke. Der var en Døstrup, som såvidt jeg erindrer fløj som pilot for Falck - og måske er det ham, som senere kom til SAS. Ja, disse var ordene. Håber, at det eventuelt kan hjælpe lidt med kortlægningen. Med venlig hilsen William Strand.

**Bliv medlem af
Zone-Rednings-
korpsets Venner**

**kr. 150 årligt
Giro 3 58 86 29**

Nye efterlysninger

Motiv 9237

Dette billede er fra en ZR-udflugt 24. juni 1954 som bl.a. gik til fly-hangaren i Kastrup. Vi har udført et ret stort arbejde for at få identificeret alle, men som det fremgår mangler vi både fornavne, efternavne og hele personnavne.

Hvem kan hjælpe? De navne som er anført i det følgende er vort bedste bud. Fra venstre står først tre musikere. Derefter stående nr. 4. Ansgar Samuelsen (Sam), nr. 5 er muligvis Edith Agnete Løkkegaard, nr. 6 Fru Viggo Hansen, nr. 7 ukendt, nr. 8

Johannes Vithøft, nr. 9 Lizzi Murbech (gift Kloster) ansat på kontoret, nr. 10 ukendt, nr. 11 Lis Christiansen, kontoret Platanvej (gift Keldmann), nr. 12 Knud Johansen "Nifle", nr. 13 Grete Ladager, kontoret Platanvej, nr. 14, 15, nr. 16 og 17 er ukendte, nr. 18 Børge Toftlund, Birkerød, nr. 19 Evy Sørensen, kontoret Platanvej, nr. 20 er en redder fra Platanvej med fornavn Johannes, nr. 21 Kay Rothe, Amager, nr. 22 Poul Lønbo, Platanvej, nr. 23 Inge Ladager, kontoret Platanvej, (sene-re gift med Poul Lønbo), nr. 24 Frederik Østergaard, flymekaniker, nr.

25 Keld Andersen, "Fløsum", Platanvej, og nr. 26 Henning Hansen, Platanvej. Siddende fra venstre: nr. 27 Viggo Hansen, "Viggo betjent", nr. 28 Ester Lyngby Sørensen, nr. 29 Knud Lyngby Sørensen, Amager, nr. 30 Preben Frederiksen, Amager, nr. 31 Fru Chr. Mikkelsen, nr. 32 Christian Mikkelsen, "Mik", Platanvej, nr. 33 Arne Mogens Olsen, vagtmester Platanvej, nr. 34 Ib Jørgensen, Platanvej, nr. 35 Anette Hansen, kontoret Platanvej, nr. 36 Elisabet Møller, kontoret Platanvej og nr. 37 Jørgen Olsen, vagtmesterassistent Platanvej.

Motiv 5013

Fire ZR-folk i Ålborg. Nr. 1 fra venstre er Kaj Friis Nielsen, som var direktør Jørgen Pedersens souschef. Nr. 2 er ukendt. Nr. 3 er abonnementsinspektør Henry Rudow og nr. 4 Niels Gade Kjeldsen, stationsleder i Nibe. Hvem er nr. 2?

Motiv 4853

Dette billede er fra ZR Sønderborg og helt til højre står stationens leder Erik Tychsen. Hvem er de øvrige. Billedet stammer fra Aase Croix Steffensen, hvis far Ove Petersen var stationsleder i Helsingør. Måske er han også på billedet....

Motiv 9276

Dette billede har museet lånt af Regin Pedersen. Han fortæller, at der i slutningen af 1940'erne blev arrangeret fodboldkampe mellem ZR samt Gentofte og Frederiksberg Brandvæsen. Man øvede sig i Fælledparken to gange om ugen, og Wiboltt var med til at overvære kampene og sponsorerede også en bold til formålet. ZR's hold tabte altid. Alfred Jensen var målmand og sad bag på Per Frids motorcykel ind til Fælledparken. Per Frid var ansat på Station Ø. Billedet blev dateret til ca. 1949 og personerne er ifølge Regin:

1. række fra venstre: Jørgen Schmidt, Søren Kærsefelt, Knud Testesen.
2. række fra venstre: Poul Marcussen, nr. 2 ukendt, var på Ulrik Birchs Allé, tidligere Tårnby Brandvæsen og Elith Hansen.
3. række fra venstre: Egon Slynghborg, Gunnar Wonge (blev chauffør ved kongehuset), Regin, Hans Christiansen og den sidste ukendt, en ung mand som rejste til USA. Kan læserne hjælpe med de navne vi mangler?

Motiv 9363

Dette billede af en københavnsk redder fotograferet foran vognene under besættelsen er fundet i en billedsamling med tilknytning til Reinholdt Hansen. Hvem er den pågældende?

Motiv 6269

Et andet motiv fra København. Til højre er det Bent Pohl. Hvem står til venstre?

Motiv 6271

Kan læserne hjælpe med oplysning om denne kranvogn fra Platanvej? Opbygningen er lidt speciel derved, at sidefjælden skal lukkes ned for at man kan komme til værktøjsskabet. Hvilket nummer har vognen og hvad er dens historie? Foto: Preben Mortensen.

Motiv 9330

Dette motiv stammer muligvis fra Lolland-Falster. Kender nogen begivenheden og hvem er Zone-manden.

Aviserne skriver

M.H.O. Flyvende post gik ned

Når kulden bider sig fast i de danske farvande kan det blive nødvendigt med hjælp fra luften til de små øer. I 1956 endte en postflyvning med drama, da Alfred Asmussen måtte nødlande på isen ud for Røsnæs.

AF MADS BANG

Danmarks klima og geografii gør, at landet er forklæret for de fleste af de naturkatastrofer, som findes i andre dele af verden. Men når vinteren strammer sin festgreb om landet, kan vejret være årsag til drama. Den 15. februar 1956 fandt dramaet vej til Kalundborg, hvor en postflyver måtte nødlande på isen ud for Røsnæs.

I vinteren 1956 var frosten så hård, at de indre danske farvande frøs til, og derfor blev der brug for den kontrakt, postvæsenet tidligere havde indgået med Zonenredningskorpset om postflyvning til de små danske øer. Redningskorpsets postflyvninger foretog fra Kalundborg, hvor et område ved Lerchenberg blev brugt som start- og landingsbane indtil den hårde frost skabte en god og plan bane på fjorden ud for Bukhfabrikken.

Midt i februar var den 30-årige erfare flyverløjtnant Alfred Asmussen på vej fra Sønsø mod landingspladsen ved Lerchenberg, da den lille KZ III maskine, han fløj i, fik problemer.

- Jeg havde fra 600 Meters højde netop fået Asmussensiden i sigte, da Motoren pludselig satte ud i et totalt Stop, antagelig som følge af is i Karburatoren. Det var givet at jeg maatte nødlande paa Isen, og jeg begyndte at se mig om efter et Sted hvor Isen var god og svær ud.

Den spændende beretning om nødlandingen kunne læses i Folkebladet dagen efter. Men der er flere versioner af den historie, som blev levende gengivet i Folkebladet.

Marius Vestergaard Fre-

deriksen fra Kalundborg var 22 år gammel i 1956, og han hjalp til ved Zonenredningskorpsets i sin årtid. Hans far var Zonenleder i Kalundborg, så han havde sin daglige gang på stationen på Sct. Jørgensbjerg. Han fortæller, at løjtnant Alfred Asmussen var en erfaren inflyver, som blandt andet havde fløjet i Grønland for Geodetisk institut. Nødlandingen på isen var hans første alvorlige uheld.

Maskinen blev slået til vræk og forsvandt i en vagle, men løjtnant Asmussen klarede sig op paa fast is uden saa meget som en Skramme.

Han var en frisk fyr, siger Marius Vestergaard Frederiksen, som fortæller, at det materiel som blev bragt til flyvningerne ikke var særlig stabilt, blandt andet var der ikke varme i flyene, så der var flere tilfælde, hvor frosten voldte problemer. Ophyringerne om, at maskinen blev slået til vræk og forsvandt er ikke helt i tråd med at flyet senere blev set drovende rundt på en te-flage på Storehøjt, blandt

Det blev i Folkebladet 18. februar 1956 fremstillet som et mirakel, at piloten Alfred Asmussen overlevede en nødlanding på isen fire kilometer ud for Røsnæs. På billedet er det Alfred Asmussen og Kaptajn A. Stoumann fra fregaten Fria, der kom til undsætning.

andre af Alfred Asmussen selv, når han fløj med post. Dagbladet BT drillede i tiden efter nødlandingen Zonenredningstjenesten med, at det ikke var usædvanligt for redningstjenesten at bære deres egen flyveskåne.

Havde Løjtnant Asmussen maattet tilbringe Natten paa Isen, havde han ganske givet været prisge-

vet. - Efter 25 Minutters Forløb dukkede Skibet op - og den Fødsle af Lettelse man har naar Hjælpen nærmer sig, kan jeg ikke beskrive.

Det færlige ophold på isen fik en lykkelig udgang, da fregaten M/S Fria kom sejlsende forbi, og reddede den nødsiddende pilot. Han havde overvejet at gå ind til land over isen, men havde fundet det for farligt. Derefter kom han i tanke om at fregten måtte være på vej, så han besluttede sig for at vente.

Ifølge Marius Vestergaard Frederiksen var Alfred Asmussen ikke let at ryste, og løjtnantens svar til Folkebladets udsendte i 1956

ZONEN

Zonenredningskorpset konkurrerede med Falck fra 1930'erne til 1963. Firmaets ledere havde et stort talent for at få omtale i pressen. Et af redningskorpsets prestigeprojekter var flyvetjenesten, der fløj med syge og tilskadekomne. Ud over de normale syge- og tilskadekomne havde flyvetjenesten kontrakt med postvæsenet om at flyve post til de danske småøer, når farvande- ne var til is. I vinteren i 1947 og 1956 foretog disse flyvninger fra Kalundborg, der både ligger centralt i forhold til øerne, og tjenesten var fri af de restriktioner på start og landing, som gælder i en kuthavn.

viser heller ikke tegn på den store stridsvognsløse.

- Er de saa færdig med at flyve?

- Jeg gaar paa Vingerne igen i Møgen. Det kan ikke hjælpe at tabe Humøret over en saa hæderligt Uheld som dette - og jeg fejler jo ikke det mindste!

Han tog det meget stille og roligt, så det er nok derfor, at den artikel blev mere dramatisk, end han selv havde oplevet det, konstaterer Marius Vestergaard Frederiksen.

Nødlandingen på isen skete i begyndelsen af rednings- og postflyverens ophold i Kalundborg, og i løbet af den måned de fem maskiner var udstationeret i byen, blev de lidt af en tradition.

◀ Marius Vestergaard i Kalundborg er ophavsmand til denne flotte artikel om isflyvningerne i 1956 bragt i Kalundborg Folkeblad 11. januar 2003

Torsten Lilleør har sendt dette billede ▶ bragt i Dansk Jernbaneklubs medlemsblad 1/2003.

Zonen i ny betydning. ▶

Denne TDC-reklame har ikke meget med vor forståelse af begrebet ZONEN at gøre, men så meget desto mere er den sjov at vise...

Aarhus Stiftstidende bragte 5. december ▶▶ denne helt korrekte Zone-historie.

M/S „Freia“ reddede nødstreit
Flyver fra Isen ved Røsnæs.

Et Mirakel, at Piloten, Flyverløjtnant A. Asmussen, slap levende fra den dramatiske Nødlanding.

Det er anden Gang Kaptajn Stoumann med »Freia« redder forulykket Flyver paa Vandet.

SNNB tager vand nær Åstrup med hjælp fra Zone-Redningskorpset. Foto 5. januar 1963. Bilen er sandsynligvis vogn 622 fra Nykøbing F. og sammenslutningen kun fem dage gammel. Hvem er de to reddere?

Ring for kun 50 øre i minuttet fra din egen Zone

Vil du ringe for kun 50 øre i minuttet? Så vælg at få en Zone til dit TDC Mobil abonnement.

Hvad er Zonen?

En Zone er et geografisk område på ca. 1 km² i Danmark, som du selv vælger. Når du ringer fra din Zone til alle danske fastnetnumre, koster det kun 50 øre i minuttet. Ringer du udenfor Zonen eller til et mobilnummer fra din Zone, koster det den normale samtalepris, du betaler med dit abonnement.

Hvornår er Zonen en fordel for mig?

Hvis du tit bruger din mobil et bestemt sted f.eks. derhjemme, i sportsklubben, på caféen, i sommerhuset, kolonihaven eller måske hos kæresten, er Zonen helt klart en fordel for dig. For du kan ringe for kun 50 øre i minuttet til alle danske fastnetnumre. Det koster kun 10 kr. om måneden i abonnement at have en Zone, men de er hurtigt tjent ind igen. Og det koster ikke noget at oprette en Zone til dit abonnement.

TDC Mobil

DØGNVAGT

■ På bagsiden af ons dagsavisen står der beklageligvis, at Falck og Zonen fusionerede i 1983. Det er helt galt - det er i hvert fald 20 år for sent.

Danmark fik i 1906 sit første redningskorps, og det var Falck. I 1930 kom Zone-Redningskorpset til. Zonen blev "født" på Falster og opererede i begyndelsen under primitive forhold. Ofte var det en lokal mekaniker, der havde en kranbil eller en ambulance, som Zonen traf aftale med om udrykning. Men Zonen voksede og på tre år blev korpset landsdækkende i skarp konkurrence med Falck. ¶

Zonen gik endda i luften med en flyveambulancetjeneste og blev berømt for halsbrækende undsætninger af folk og fæ på isolerede danske småøer under isvintrene i 1940'erne.

I begyndelsen forsatte det fusionerede redningskorps under navnet Falck-Zonen, men det fik ende i 1977, da Zone-navnet helt forsvandt - eller skal vi sige rykkede ud.

*Ella Fiil
døgnvagt*

Karl Aage Grønbech fortæller

Grønbechs karriere i Zonen og Falck

Om sig selv oplyser Grønbech, at han blev født 24. april 1929.

Hans far Carlo Nielsen var ansat ved ZR Rønne fra omkring 1940 til omkring 1947. Allerede i drengearene arbejdede Grønbech for ZR, idet han solgte klippeark til sine klassekammerater og flyveabonnementer til privatpersoner. Det var små mærkater til kr. 2,00 pr. stk, hvoraf Grønbech fik 0,25 for hver. De gik som varmt brød på Bornholm.

Om sin far Carlo Nielsen forklarer Grønbech, at han var akkvisitør. Han forlod Bornholm omkring 1947 nogenlunde samtidig med Kruse Hansen. Grønbech siger uopfordret, at han mener at både hans far og Kruse Hansen kom til Holbæk for at tegne abonnementer, hvilket stemmer med en historie fortalt af Bent Eriksen, at der omkring 1946/1947 kom en bornholmer til Holbæk for at få gang i tegningen.

Grønbech sejlede som ung mand på Bornholmsfærgen, og en dag mødte han Hermann Marcussen fra ZR Rønne og Grønbech spurgte ham, om ikke ZR kunne bruge en mand. Marcussen henviste ham til ZR's berømte abonnementstegner Finn

Them, der gav ham en mappe og bad ham tegne abonnenter. Samme aften kom Grønbech hjem med tre nye abonnenter, og så fik han at vide, at han kunne begynde som tegner. Det var 23. november 1955.

Grønbech fortalte Them, at han sejlede på Bornholmsfærgen, hvorpå Them udbrød: "Den er fin, så kan du tegne hver anden dag i København og hver anden dag i Rønne når båden ligger til kaj", så det gjorde Grønbech. Trappeopgange på Christianshavn den ene dag og i Rønne den næste.

Efter nogen tid fik han tilbudt job som natredder i Rønne, og så kvittede han Bornholmsfærgen og tegningsarbejdet i København. Således gik natten med at være redder og dagen med abonnementstegning.

Der var dengang to vagthold i Rønne: Den ene hold bestod af Orla Mogensen og Erik Thorsen, som begge havde kineservagt, dvs. halvanden døgn arbejde og halvt døgn fri. Til dette vagthold var Grønbech så knyttet til fast nattjeneste. Det andet hold bestod af Knud Hansen og Erik Olesen på kineservagt og med Gunner Sørensen fast til nattjeneste.

Via sit arbejde som akkvisitør mødte Grønbech korpsmester Søndergaard fra CF. Han fortalte en dag, at der var

lavet nye regler der indebar, at alle hoteller og forlystelser etc. skulle have håndsprøjtebatteri, og Grønbech begyndte nu en import fra Mesiner-Jensen til Bornholm af ildslukningsmateriel. Han solgte så meget, at han kunne købe egen varevogn til at køre med materiellet.

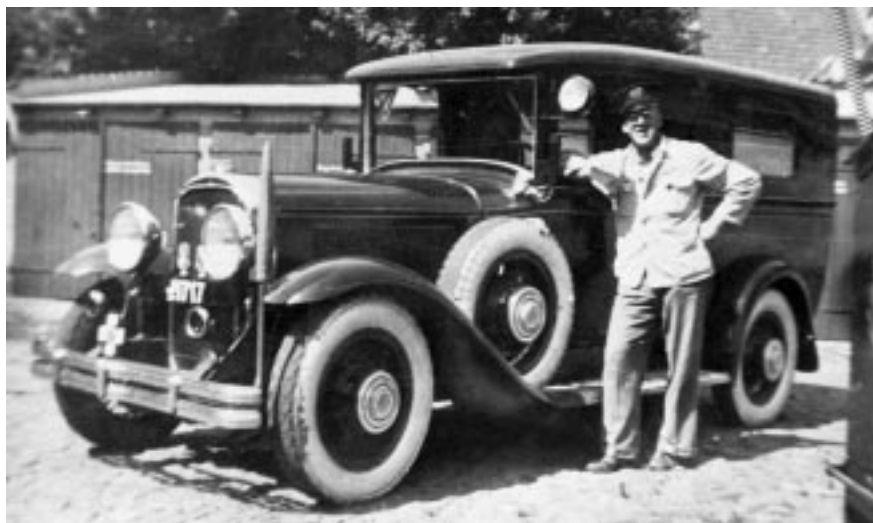
I forlængelse af dette arbejde kom Grønbech også i gang med at give opvisninger i førstehjælp. Så kom sammenslutningen 1. januar 1963 og inden Grønbech 15. april 1969 forlod Bornholm, havde han uddannet 10.000 bornholmere i førstehjælp.

15. april 1969 blev han af Falck hentet til København i en stilling som assistent i Tårnby for at deltage i undervisningen af Falck-folk. I 1972 blev han efter aftale med Falcks korpslæge Hans Pahle ansat som uddannelsesassistent med kontor i Gladsaxe. Han kunne ikke med Kaj Olsen (stationsleder i Gladsaxe), og kom til Falck-Huset som overassistent i 1976. Tiden i Falck-Huset beskriver han som spændende. Grønbech sluttede sin karriere som Falck-leder i Frederiksværk, men han fortæller, at han fortryder, at han ikke blev i Falck-Huset. Grønbech blev pensioneret 1. april 1993, men han har stadig opgaver med undervisning af hjemmeplejere m.v. i Frederiksværk kommune, ligesom han holder foredrag om sin tid i ZR.

Zone-folk og direktører

Om nogle af Zone-folkene på Bornholm fortæller Grønbech:

Poul Andersen var ansat i Nexø, men blev fyret af stationsleder Knud Pedersen. Kort efter fik ZR til opgave i forbindelse med bygning af Dueodde fyr at skulle spule nogle spånsvægge ned i sandet. CF pumpede vand ind fra havet i et stort bassin og derfra pumpede man ved hjælp fra en stor pumpe fra ZR Helsingør vand til fire strålerør, der i tre uger spulede sandet op, så spånsvæggen kunne glide ned efterhånden. ZR's stationsleder i

Niels Aakjær ved ambulancen i gården bag tobaksforretningen, hvor ambulancerne havde garage.

Rønne Carlo Lundtoft genansatte Poul Andersen til denne opgave og han fortsatte herefter som redder i Rønne.

Erik Olesen og Grønbech begyndte begge som tegnere, og de konkurrerede om hvem der kunne "slagte" fleste Falck-abonnenter - altså omtagne Falck-abonnenter til ZR. Erik Olesen kom en dag for skade at vælte med GMC-kranvognen under et entreprenørarbejde. Grønbech var selv ude at hente ham. Han fik knust storetåen, og kunne ikke fortsætte som redder pga. dette.

Erik Thorsen og Gunner Sørensen var også fra ZR. Gunnar Sørensen kom fra Jylland og var ret påståelig, og måtte senere forlade korpset. Grønbech husker, hvordan Gunnar Sørensen og Lundtoft engang diskuterede, fordi Gunnar havde skrevet 25 timer på et døgn overarbejde. Lundtoft protesterede, eftersom dette højest kunne være 24 timer, men Gunnars begrundelse var, at han ikke havde fået frokostpause, og derfor skulle han have 25 timer. Diskussionen gik højt, og det lykkedes ikke Lundtoft at overbevise Gunnar om, at et døgn kun kunne svare til 24 timer.

ZR's direktør Wiboltt kom ofte til Bornholm og han var meget populær hos personalet. Lundtoft var Wibolts mand, og Wiboltt holdt hånden over Lundtoft i forhold til ZR's anden direktør, Johannes Hare. Wiboltt boede på Dams hotel, og eftersom Wiboltt altid arbejdede om natten, holdt han portien vågen med at passe omstillingen, når han skulle ringe rundt.

Når Wiboltt kom på stationen, gik han ikke op til Lundtoft. Han gik ind i mandskabsstuen og sad og hyggede sig med mandskabet, somme tider en hel aften. Ofte gav han brød til kaffen. Wiboltt førte en bog med fødselsdage på alle vigtige personer. Når f.eks. amtmanden havde rund fødselsdag, ringede Wiboltt et par dage før til Lundtoft og gav ham følgende besked: "Et par dage før fødselsdagen sender De amtmanden en pæn stor buket. På selve dagen sender De en lille buket. Dagen efter sender De en meget stor buket med to flasker." Da Wiboltt en dag kom og sad i vagten, ville Grønbech vide hvorfor. "Det er da klart" sagde Wiboltt, "kan De ikke se det. På selve dagen får han så meget, at det husker han ikke alligevel.

Derfor får han kun en lille buket. Men dagen før får han intet, og det får han heller ikke dagen efter, kun gaverne fra ZR, så det husker han!" Grønbech lånte iøvrigt to gange Wibolts sommerhus på Vasevej i Birkerød.

Værre var det med Hare, der ikke brød sig om Lundtoft. En tidlig vintermorgen opdagede folkene, at der stod en mand ude i gården - det var Hare. De skyndte sig at ringe og advare Lundtoft. Da Hare op af dagen så, at der kørte to mand på en ambulance, fik Lundtoft en irettesættelse, for det var ikke nødvendigt.

Ambulance-flyvetjenesten

Grønbech fortæller, at ZR i nogle år var lufthavnsbrandvæsen i Rønne, hvilket betød, at katastrofevognen, som var monteret med skumanlæg, to gange om dagen skulle møde i lufthavnen når ruteflyet landede, og iøvrigt skulle møde ved alle landinger. Forespurgt, hvordan man så kunne bruge katastrofevognen til andre opgaver svarede Grønbech, at det ikke var noget problem at passe det ind - man vidste jo hvornår ruteflyet kom.

En dramatisk episode fandt sted i lufthavnen en nat i voldsomt stormvejr, hvor sygehuset ringede og bad om at få ambulanceflyet over til et barn, der omgående skulle til København. Grønbech ringede til den vagthavende pilot i Kastrup, der straks tilbød at komme, uanset vejret. Grønbech husker ikke navnet, men mener at den pågældende senere styrede ned på

Grønland. Det tog tid at overtale pladsmanden på Rønne lufthavn til at åbne lufthavnen, men eftersom flyet var på vej fra Kastrup, lykkedes det omsider.

Da KZ-IV'en endelig ankom, måtte ZR-folkene holde på flyet, for at det ikke skulle lette i den stærke storm. Patienten blev læsset med motorerne i gang, og piloten råbte ud af vinduet, at ZR-folkene skulle løbe med det første stykke ud af startbanen og slippe, når han kippede med lygterne - det gjorde de så, og da de slap, steg KZ-IV til vejrs som en helikopter lodret op.

Grønbech fortæller om billederne med brandbilen i Rønne, at ZR var landbrandvæsen, mens Rønne Brandvæsen og by- og oplandsbrandvæsen. Når ZR blev kaldt af Rønne Brandvæsen til brand i by og opland, skulle ZR køre ned på brandstationen i Sct. Mortensgade og vente der, indtil Rønne Brandvæsen rykkede ud, noget hans far var ret irriteret over.

Om Niels Aakjær forklarer Grønbech, at han var eneste fuldtidsansatte hos Charles Aakjær. Charles Aakjær havde tobaksforretning på Lille Torv og ambulancestation. De to ambulancer holdt inde i gården. Orla Mogensen var ekspedient i tobaksforretningen, og det var på den måde, han kom ind i ambulancetjenesten. Der var kun de to ambulancer på hele Bornholm. Niels Aakjær kørte om dagen almindelig sygetransport, og når der var udrykning, lukkede Charles tobaksforretningen, og så rykkede han

ZR's sprøjte i Rønne.

og Orla ud i den anden ambulance. Orla Mogensen var fratrådt før 1. januar 1963. Grønbech beskriver ham som en herlig fyr, der kunne alt muligt, male, lave modeller, legekranvogne, udstillinger, hvad som helst.

Lundtoft og sønnen Tom

Grønbech beskriver Tom som en rigtig gæv dreng, der levede med i alt på stationen og næsten aldrig var oppe hos sine forældre. Han blev senere typograf, men desværre gik det ham ikke så godt senere i livet. Grønbech fortæller i relation til Tom om maleren Høst. Efter at ZR i 1960 havde overtaget al udbringning af brandvæsen på Bornholm, ringede Høst, at han gerne ville kontaktes ved brandmelding, helst om natten. Høst sendte ved to lejligheder et takkekort til ZR i form af et postkort, han selv havde malet. Lundtoft tog disse postkort med sig til Frederiksværk, da han blev stationsleder der, og de sad på væggen i hans lejlighed. Lundtoft havde lovet Grønbech, at han skulle have kortene når Lundtoft var død, og derfor har Grønbech forsøgt at spore dem. Datteren Sus har forklaret, at broderen Tom, der i mellemtiden er død, tog dem efter Lundtofts død og solgte dem, og at hun derfor ikke ved, hvad der er blevet af dem.

Finn Them

Grønbech fortæller, at Them var en skør fyr med mange skøre ideer. En gang kom Wiboltt over, og da Them så det, tog han noget sodet træ, og smurte sig med sod i hovedet og gik ind og sagde til Wiboltt: "Kan De se vi har været til brand?"

Finn Them i Sønderborg.

Rensning af benzintanke:

Grønbech viser et avisudklip fra rensning af benzintanke 1962, med omtale af at Grønbech blev dårlig. ZR havde til opgave at bundrense benzintanke for slam. En redder blev sendt ned i tanken gennem et mandehul, med åndebrætsbeskyttelse i form af en slange til at trække vejret gennem, som gik ud i det fri, samt en livline. Arbejdet var meget farligt, og der var ret mørkt i tanken, idet der kun måtte bruges batterilygte. Disse opgaver blev udført af Grønbech, Erik Nilsson og Gunnar Sørensen som ses på billedet i nævnte rækkefølge.

Redningsstation bygget af Orla Mogensen

Redningsstationerne blev bortloddet til jul til fordel af fattige børn etc. Grønbech fortæller, at han hvert år

kørte rundt til alle telefoncentraler, sygehuse (fem på Bornholm dengang) og politistationer med kaffe, småkager og chokolade.

Den sure kunde er Erik Olesen. Billederne med sjov og spas minder Grønbech om en tid, hvor der var tid til den slags. Der var et fantastisk sammenhold. Selvom man var sammen 36 timer ad gangen, sås alle reddere også privat. Som bil-
ledtekst har Lundtoft skrevet: "Vanskelig kunde beklager sig, men forlader stationen som blivende og tilfreds abonnent."

Indsamling til Ungarn 1956:

Stationen var propfuld af tøj til Ungarn. Redder i front Svend Aage Ipsen, bagest med ryggen til Per Gøsta.

Billede af hele stationen med vogne fra venstre: Erik Thorsen, Poul Andersen, Karl Aage Grønbech, Gunner Sørensen, Poul Jørgensen - Nexø mand, må tilfældigt have været på stationen, Erik Olesen, Lundtoft, Susse - Yvonne Lundtoft.

Grønbech på præsentationstur af ny Mercedes-ambulance for sygehusene.

Mainline kørt i grøften på Åkirkebyvej. Under overhaling svingede en forankørende til venstre. Kaj Thyge var alene i vognen.

Udstilling på dyrskue i Almindingen.

Øvelse med Røde Kors på Sdr. Landevej. Redderne er Kaj Thyge og Grønbech. Grønbech var også formand for Røde Kors på Bornholm og der blev ofte holdt fælles øvelser.

Udstilling i Almindingen lavet af Grønbech med reklame for KDAK / ZR / SOS Udlandsabonnement.

Nyt materiale kaster lys over forholdet mellem Sophus Falck og redningstationen i Eskildstrup

Det er lidt omtvistet i historien, hvilken holdning Sophus Falck og dermed Redningskorpset i København, havde til den udvidelse af Zone-Brand-Vagten i Eskildstrup til også at omfatte redningskorps, som fandt sted 1. april 1926. I bogen Zone-Redningskorpset i Danmark har vi antaget, Sophus Falck støttede ideen, og at det først var efter hans død 29. juli 1926, at der opstod problemer i forholdet mellem København og Eskildstrup.

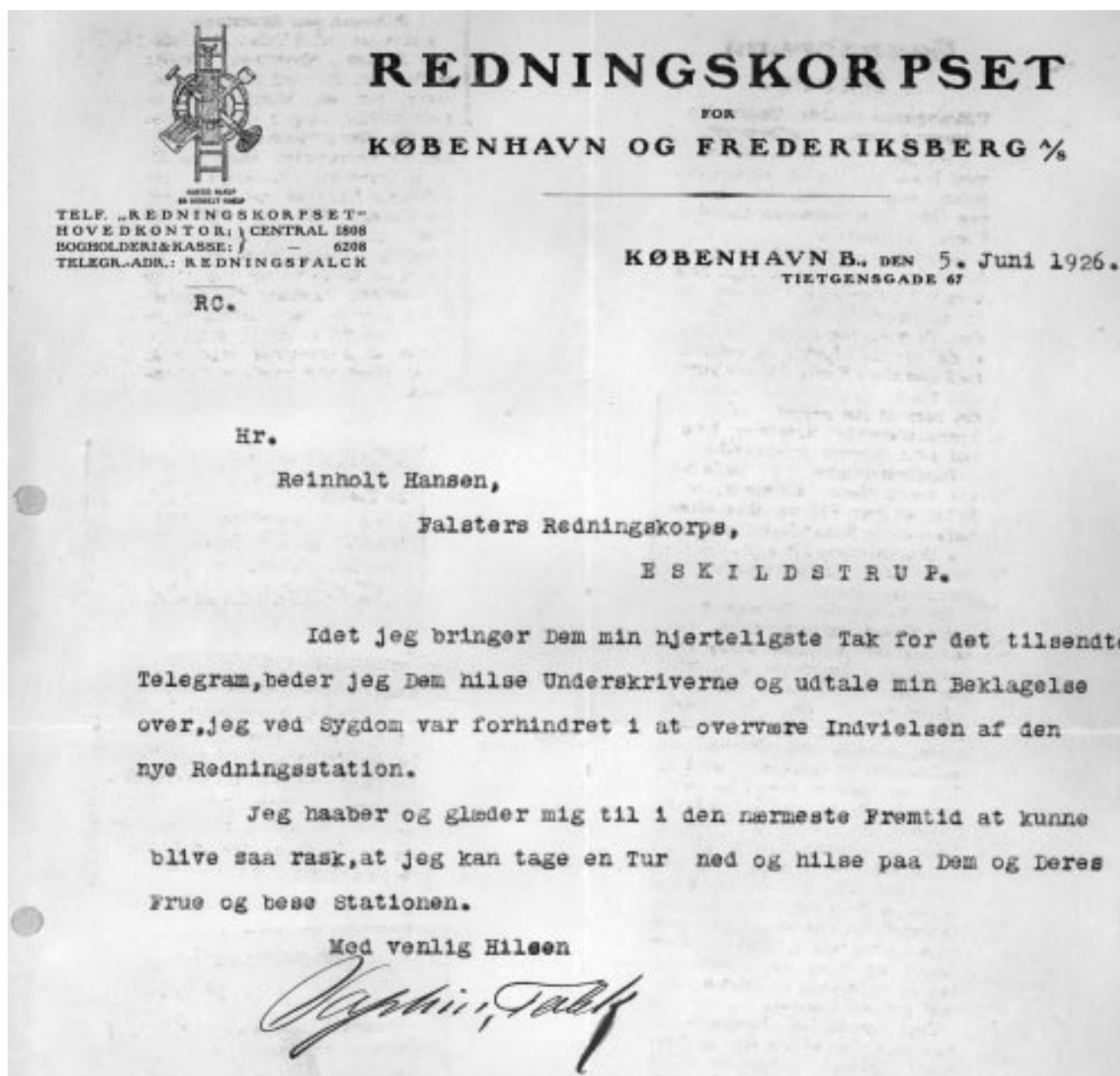
Nyt materiale, museet er kommet i besiddelse af via Arne Suhr, bestyrker dette.

Materialet består for det første af et helt enestående avisudklip i form af et interview med Sophus Falck, som må have fundet sted i foråret 1926 og dermed kun få måneder før Sophus Falcks død. Interviewet ikke kun bekræfter den arbejdsiver og kampgejst som Sophus Falck var besat af, og som går igen i andre beskrivelser af

ham. Det bekræfter også, at han selv var med til at understøtte Reinholdt Hansens og Johannes Hares initiativer for at få redningskorps til Falster.

Artiklen er i sin original skrevet med gotiske bogstaver, og Arne Vagn Jensen har været så venlig at "oversætte" den til læserne. Ordet "Lidskjalv" i artiklen er en henvisning til det højsæde hvorfra Odin ifølge Snorres Edda

Fortsættes næste side

kan se ud over hele verden. Ordet kommer af det oldnordiske "hlidskjalf" ('hal med (mange) porte'), jf. Den Store Danske Encyklopædi, bd. 12, 1998. Artiklen har i uddrag også været bragt i Falck-Nyt. Det andet vidnetsbyrd vi har fra samme kilde er Sophus Falcks lykønskingsbrev til Eskildstrup af 5. juni 1926 som taler for sig selv.

Redningfalken paa Visit

Zonebrandstationen i Eskildstrup bliver Redningsstation - Kemiske Vædsker til erstatning for Vand Direktør Sophus Falck, Redningskorpssets populære Direktør, var paa en fransk Visit i Nykøbing. Jeg træffer Direktøren ved en kop kaffe paa "Phønix". Hans ansigt, hans spillede Øjne, hans illustrerende Armbevægelser lyser af Energi, og hvor han sidder, er der altid "Brand" i Foretagendet - Brand og Slukning.

Han er det moderne danske Brand- og Redningsvæsens Alfader - den store Organisator, der fra sin højborg i Hovedstadens Hjerte har iagttaget, hvor elendigt udrustet og organiseret vort Lands Hundrede af Sognebrandvæsener er. Og som en moderne Odin stiger han ned fra sit Lidstjalv og sender sine Ravne i Form af raske Sønner ud over Landet for at organisere og forbedre Tingene.

Selv iler han rundt og klarlægger sin kongstanke for Folk, og jeg tror, at havde denne moderne Odin skullet udruste Thor, saa havde han ikke faaet en Hammer, men en Sprøjte i Haanden... Som Sagt: Jeg sidder og lytter, mens "Redningfalken" fortæller mig, at der forestaar betydningsfulde Rednings-Begivenheder paa Lolland-Falster. Fra 1. April bliver Zonebrandstationen i Eskildstrup ophøjet til Redningsstation efter de mest moderne Mønstre, og det er Tanken, at denne Station skal kunne omspænde hele Falster.

Den udstyres som Falcks øvrige Redningsstationer med alt, hvad der hører ind under den nuværende Zonebrandstation samt Sygevoan, Pullmotor, Presenninger og alt muligt Redningsmateriel til Redning af Biler, Heste o.s.v. og Lederen bliver som hidtil Hr. Reinholdt Hansen. Endvidere oprettes fra 1. April en Zonebrandstation i Søllested i Lighed

med den, der hidtil har været i Eskildstrup - altsammen under Falcks Overledelse og under Redningskorpssets Medhjælp og stadige Tilsyn. - Skal de enkelte Landkommuner saa afskaffe deres Sprøjter...spørger vi. - Nej min Tro om de skal, kommer Svaret, mens øjnene lyser som et par Flammer. De skal netop tage det første stød, indtil Redningsvæsenet kommer.

Ligesom man anlægger "en foreløbig Forbinding" til Lægen kommer, saaledes skal det lokale Brandvæsen anlægge "den foreløbige Straale" til Redningsvæsenet kommer.

- Men Vandet, kære Direktør - Vandet!. - Jamen, Vand gør det ikke alene.

Tidens Løsen er Udrykningsautomobiler med den kemiske Slukningsvædske, de samme, som man nu bruger overalt i Amerika og som er bleven til uvurderlig Nytte i København.

Jeg reddede fornylig en stor Gaardovre paa Fyn ved Hjælp af Udryknings-sprøjten med de kemiske Vædsker. Havde vi ikke haft den, var hele Ejendommen bleven et Rov for Luerne. Vædsken føres gennem en tynd Gummislange op ad de mest snørklede Trapper og ind i de mest skumle Kroge undet et Tag - og ved Hjælp af Kulsyretryk springer Vædsken løs paa Ilden som en glubsk Hund paa et saftigt Ben og kvæler den i et Nu. Tænk hvad denne Opfindelse betyder, hvor der er Ild i en vandfattig Landejendom!

- Er der Interesse for Samarbejdet med det moderne Redningsvæsen? - Storartet, ja.

Min store Tanke er jo at faa standardiseret alt Brandmateriel paa Landet, saaledes at alle Slangere i Kommunerne faar lige store Dimensioner. Derved kan den ene Kommunes Sprøjte bruges hos den anden - og laane saa mange Meter Slange, som de mangler, hos Redningsstationen. Men dette kan jo kun gøres, naar Materiellet gøres ensartet. Ellers passer Slangerne jo ikke.

- Har De Glæde af Deres Redningsskole? - Ja, ja. Jeg har snart haft hele Københavns Brandvæsen paa Kursus - en Mængde Repræsentanter fra Poliiti-Etaten og mange yngre Mænd ude fra Sognene har gennemgået et 5 dages Kursus paa Redningsskolen. - Alle Deltagerne,

Øverst side 19:

Som omtalt andetsteds blev der holdt grundstensnedlæggelse på Zone-byggeriet på Teknisk Museum lørdag 25. januar 2003. På billedet er Helsingørs borgmester Per Tærstøl i færd med at udråbe et trefoldigt leve for Zone-Redningskorpssets minde. På hans højre side står Falcks områdechef Henning Schreiber og på hans venstre side museets formand Uffe Mortensen samt i uniform jeg selv sagde hunden. I baggrunden ses hullet i væggen, hvor Zone-kassen blev indmuret. Foto Lars Johannessen.

hvad enten det er professionelle Brandmænd, Politimænd eller yngre Gaardmænd, lærer de elementære regler for alt Redningsarbejde. De lærer Betjeningen af Sprøjte og alt Redningsmateriel, hvordan man skal bære sig ad med at gaa ind i røgfylde Rum, hvordan man slukker en Brand med kemiske Vædsker, hvordan man redder Kreaturerne ud af en brændende Stald, hvordan man anvender Presenninger til Menneskers Redning, kort sagt: De faar indblik i Hovedreglerne ved Organisation af det Mandskab, de skal samarbejde med derhjemme i kommunerne, og de ved Besked med Forholdsregler, der er at tage overfor Ilden og imod dens Udbredelse til andre Ejendomme. Og da hele Herligheden koster en Kommune 5 Kr. om Dagen, er Risikoen for at sende Brandfogder paa Kursus i 5 Dage jo ikke særlig stor. - Gør Skolen noget for at modvirke Kortslutningsbrandene? - Ja - Her skulde De se det Museum, jeg har at forevise mine Elever. Jeg har en mægtig Samling af de mest horrible EInstallationer, vi har fundet rundt i Landet; og denne "Kortslutnings-Samling" er et saa værdifuldt Materiale, at den endog har været udlånt til det svenske Poliiti, for at dette kunne drage Nytte af den. Hr. Falck knapper Frakken og bestiger sin lille Kilometersluger, hvor Chaufføren længe har siddet med Haanden paa "Gassen",

Et Trut - og den moderne Odin suser oven Broen - ad Søllested til. Nemo.

Et af de få ZR-køretøjer, som endnu ikke er restaureret, men som vi snart skal i gang med, er Vogn 714, som var stationeret dels på Platanvej, dels på Amager. Vogn 714 fungerede som kombineret bugservovogn og brandredningskøretøj m.v. På billedet er den på ladet læset med sin egen indmad m.v. Spørgsmålet er nu: Havde vogn 714 bagklap eller var den helt åben. Hvem kan huske noget om det, og hvordan så bagklappen i givet fald ud. Henvendelse om oplysninger til redaktøren på 40 43 02 50.

Faktisk efter redaktionens slutning har vi modtaget dette billede fra Helsingør, der viser hele vagtholdet fra gruppe 3 fra Helsingør Brandvæsen, som lørdag 26. april har arbejdet med at opsætte bjælesektionerne. Billedet er taget, da den sidste bjælkesektion er på plads. Flere frivillige må som nævnt meget gerne melde sig.

Fredag 30. august 2002 mødtes jeg med tidligere Zone-folk fra Odense for at drøfte gamle minder fra ZR, ikke mindst i relation til at få kortlagt personalet i Odense. Mødet fandt sted hos Børge Jacobsen, hvis kone Anna havde arrangeret et gigantisk frokostbord. Det planlægges at afholde et nyt møde med flere Zone-folk fra Fyn i løbet af 2003.

Fra venstre:

Frederik Madsen, Henning Kjærsgaard, Arne Olsen, Verner Clausen, Ove Holmgaard, Hans Pedersen, Børge Jacobsen.

